

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

ALLÉEN 5

LÆSØ KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	10.06.2011
Besigtiget af:	Maria Wedel Gjelstrup
Journalnummer:	2011-7.82.07/825-0001
Kommune:	Læsø Kommune
Adresse:	Alléen 5, 9940 Læsø
Betegnelse:	Alléen 5
Fredningsår:	1989
Omfang:	<i>Det tangtækte længehus (ca. 1880).</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Det tangtækte stuehus ligger på Læsø, på en stor plæne afgrænset af en tæt beplantning.

Huset er opført i sorttjæret fattigt bindingsværk, med løsholter i næsten alle fag men kun få dokker. De hvidkalkede tavler er delvist lerklinede og delvis murede. Taget er af tang og dækker tillige begge gavle. I den vestre gavl findes en sorttjæret luge til loftsrummet. Tangtaget er skåret til omkring vinduerne og er øverst afsluttet med en mønning af tørv, hvori der sidder en muret, hvid skorstenspipe med sokkel og krave. En stor del af tangtaget er dækket af en pressening. På sydsiden findes et grundmuret bislag med paptag og en nyere revledør. Bygningens anden indgang findes på nordsiden og udgøres af en nyere stalddør. Vinduerne er hovedsageligt torammede, og kun få er enrammede. De fleste vinduer er ældre, men i den østre del er flere udskiftet til nyere kopier. Alt træværk er grønmalet.

Indvendigt er den oprindelige grundplan delvist bevaret med mindre rum og et uudnyttet loft, med adgang via en stige. De fleste overflader fremstår meget slidte og ødelagte. Gulvet er støbt oven på pigsten, der enkelte steder er synlige. Væggene står flere steder lerklinede og i køkkenet er der beklædt med fliser. Omkring de nyere vinduer er der blank mur. Lofterne udgøres af synlige loftbjælker og brædder. En del af konstruktionen består af genbrugt skibstømmer.

— BYGNINGSHISTORIE

Længehuset er opført omkring år 1880.

— KILDER

Ingen angivet

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi knytter sig til det idylliske, landlige miljø omkring bygningen. Dette karakteriseres ved den lille bæk, det tætte buskads og uden for de åbne marker samt den åbne græsplæne ud mod vejen, der gør bygningen synlig i landskabet.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Bygningens kulturhistoriske værdi knytter sig til de egnskarakteristiske, som udgøres af tangtaget og bindingsværket, der flere steder består af genbrugt skibstømmer.

Tangtagenes traditionelle opbygning ses på undersiden af taget, ved de synlige vasker, der består af store mængder sammensnoet ålegræs, der er fæstnet på de nederste 3-4 lægter for at danne en solid bund for resten af tangtaget. Mønningen, som udgøres af tørv hentet fra stranden samt udskæringerne omkring vinduerne er ligeledes vidnesbyrd om lokale håndværksmæssige traditioner.

Skibstømmeret, der indgår i bygningens fattige bindingsværk, var tidligere en vigtig del af øens byggematerialer, i det der i en lang periode næsten ingen træer var, eftersom alt var brugt som brændsel i saltsyderierne. Farvandet omkring Læsø med mange langstrakte, flade rev udgjorde førhen en stor fare for søfarten, og mange skibe strandede. Disse strandinger gav flere fordele til læsøboerne, dels i form af bjergeløn, og dels i form af skibstømmer, der kunne bruges til byggeri.

Det lille vindue på nordsiden vidner om det spisekammer, der engang var indrettet som en del af det tidligere køkken.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Bygningens arkitektoniske værdi knytter sig til tangtagets enorme volumen, der som en blød pude glider ned over bindingsværksmurene. Særligt ved udskæringerne omkring vinduer og døre fornemmes det enorme tags tykkelse og det tæt pressede ålegræs.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til det samlede volumen, med det bindingsværk og det store tangtag. Hertil kommer skibstømmeret, bislaget og de ældre vinduer, samt den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den delvist bevarede grundplan, bræddeløfterne og det synlige bjælkelag.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet